

Praha dne 19.7.1973.

*Alu. Kanišková*  
*19.7.73*  
ÚV KSČ podatelna spisevna

20 čer. 1973

Váženému soudruhu

Dr. Gustávu H u s á k o v i ,  
generálnímu tajemníku ÚV KSČ.

P r a h a .

Vážený soudruhu generální tajemníku !

V příloze Vám předkládám průklep odvolání, které jsem současně podal na MV KSČ Praha. Předpokládám, že Vás o věci alespoň telegraficky informoval s. Zdeněk Snítíl, Váš pomocník, jehož jsem o záležitosti před několika málo dny předběžně ústně informoval a který mě poměrně dobře zná.

Z předloženého odvolání je zřejmé, že jde o skandální záležitost, kdy někteří členové a funkcionáři strany činili pokus vrátit se k smutně proslulým praktikám padesátých let - k praktikám politického a soudního likvidování čestných komunistů na základě vykonstruovaných obvinění - které strana již v minulosti odhalila, principiálně odsoudila a kde provedla nutná nápravná opatření.

S těmito praktikami jste se, soudruhu generální tajemníku, seznámil na základě vlastních zkušeností stejně tak, jako i já, který jsem byl v padesátých letech na základě nepravdivých a vykonstruovaných obvinění odsouzen k doživotí a vyloučen ze strany. Přirozeně, že pak později muselo dojít k občanské a politické rehabilitaci.

Ve smyslu Stanov KSČ má každý člen strany povinnosti vůči straně. Ale i strana má vůči každému svému členovi odpovědnost a tuto odpovědnost uskutečňuje prostřednictvím svých orgánů a svých vedoucích představitelů.

Chtěl jsem Vás touto cestou jenom informovat. O nic Vás nežádám. Vaše osobní a životní zkušenosti a pocit odpovědnosti nejvyššího funkcionáře strany jistě Vám napoví, co máte podniknout.

Ale v každém případě Vám chci zdůraznit, že došlo ze strany nižších stranických orgánů k hrubému porušení Stanov KSČ a k hrubé deformaci politiky a praxe strany vůči mé osobě, předválečnému členu strany, který v řadách strany aktivně pracoval již plných 40 roků. To, co proti mně bylo nyní provedeno ze strany nižších stranických orgánů, nemohu jinak kvalifikovat než jako politický avanturismus a maloburžoazní radikalismus, který svými metodami připomíná trockistickou provokaci.

Fině věřím, že tento můj dopis nebyl napsán marně.  
Děkuji Vám.

Se soudružským pozdravem

Dr Karel V a š ,

Husitská 30.

130 00 Praha 3 Žižkov

Příloha : Odvolání

Praha dne 1.června 1964.

Soudruhu

Antonínu N o v o t n é m u ,

prvnímu tajemníku ÚV KSČ a prezidentu republiky.

P r a h a .

ÚV KSČ  
Podatelna spisovna. - 2. úroveň

Vážený soudruhu první tajemníku !

Jako komunistovi je mi trapné, že ještě dnes, kdy strana již nesčíslněkrát prohlásila, že v Československu byla provedena rehabilitace komunistů, kteří padli za oběť neodůvodněné a nezákonné politické a soudní perzekuce v období kultu osobnosti a jim způsobená křivda byla již odčiněna, jsem nucen obrátit se na Vás a informovat Vás o mém případě, jakož i požádat Vás o zákrok v tomto mém případě, který je dodnes neuzavřen vinou funkcionářů, kteří v mém případě nedbají příslušných usnesení nejvyššího stranického orgánu.

Ve zprávě ÚV KSČ o výsledcích revize politických procesů z období let 1949-1954, uveřejněné dne 22.8.1963 v Rudém právu, je uvedeno i moje jméno vedle jiných osob, u nichž je uvedeno, že "byli v plném rozsahu soudně rehabilitováni". Ve zprávě se dále praví, že plenum ÚV KSČ učinilo rozhodnutí vrátit členství ve straně těm, kteří byli "neoprávněně vyloučeni ze strany". Zpráva konstatuje pak, že těmito "přijatými opatřeními byl dán průchod pravdě, spravedlnosti a odčiněny křivdy způsobené některým stranickým a státním funkcionářům v období kultu osobnosti".

Jaká je však skutečnost v mém případě ?

V letech 1945-1947 jsem byl funkcionářem vojenské obranné zpravodajské služby, od roku 1947 do 1951 jsem plnil na příkaz strany různé funkce ve vojenské justici, včetně funkce náměstka státního prokurátora. V roce 1951 jsem byl zatčen a v roce 1953 odsouzen na doživotí na základě nezákonných metod vyšetřovacích a na základě vykonstruovaných obvinění z velezrady, špionáže a spoluminy na zločinu vraždy. V roce 1956 na základě mé vlastní žádosti o obnovu, byl nezákonný rozsudek z roku 1953 zrušen a nově vydaným rozsudkem jsem byl soudně částečně rehabilitován

zproštěn obvinění pro velezradu a špionáž pro nedostatek skutkového stavu podle § 162 písm.a./ tr.ř. a pokud jde o obvinění ze spoluviny na vraždě, zproštěn pro nedostatek důkazů podle § 162 písm.c./ tr.ř. Rehabilitace v mém případě byla tedy neúplná. Dokonce za své usilí dosáhnout tehdy plnou rehabilitaci, byl jsem ještě dále perzekvován, dokonce i soudně za to stíhán, avšak pravoplatně zproštěn. Nebylo mně tehdy ještě obnoveno členství ve straně, politicky jsem ještě rehabilitován nebyl. Funkcionáři strany ne-  
měli zájem na mém takovém umístění v zaměstnání, které by odpovídalo mým znalostem a schopnostem. Finanční odškodnění za více než pětiletou vazbu, která byla nezákonná, teroristická a přičila se nejelementárnějším lidským požadavkům, nebylo mně ani korunou poskytnuto. Prostě byly zde ony brzdicí vlivy, které pak odhalil XII. sjezd KSČ.

V důsledku závěrů XII. sjezdu KSČ nastala i v mém případě jistá změna, byl učiněn krok dopředu. Na základě rozhodnutí sekretariátu ÚV KSČ ze dne 28.6.1963, které mně bylo ústně sděleno dne 12.8.1963, bylo mně obnoveno členství ve straně od roku 1933. A doručením členské legitimace měl "být dán průchod pravdě, spravedlnosti a odčiněny křivdy", které mně byly způsobeny tím, že mně byla v období kultu osobnosti pošlapána čest komunisty, že jsem byl hnaným způsobem ponižován, perzekvován, podroben násilným teroristickým vyšetřovacím metodám, hrubým porušením socialistické zákonnosti odsouzen bez viny na doživotí, držen bez viny jako zločinec přes 5 let ve vazbě atd.

Důsledné provedení mé soudní rehabilitace bylo kupodivu generální prokuraturou sdělením ze dne 21.2.1964 odmítnuto s odůvodněním, že tato "nehledává důvody" k podání návrhu na obnovu trestního řízení tak, abych byl zproštěn i z obvinění ze spoluviny na vraždě rovněž podle § 162 písm. a./ tr.ř./t.j. pro nedostatek skutkového stavu/, ačkoliv odpovědný pracovník Ústřední revézní a kontrolní komise KSČ s. Vybíral mně předtím ústně ujistil že bude stranou "učiněno opatření, aby případ byl úplně vyřízen". V důsledku toho se mně i nadále odepírá poskytnutí finanční náhrady za více než 5-letou vazbu, což znamená, že tato vazba je i nadále považována za "zákonnou", neboť ve smyslu rozsudku z roku 1956 jsem stále v podezření, že jsem tento trestný čin spáchal. Ježto se o případ pracovníka německé fašistické špionážní služby, který v roce 1945 byl získán americkou zpravodajskou službou za agenta a poslán na naše území s úkoly špionážními, zejména proti KSČ a také SSSR, byl však zatčen, vyslechnut a pak byl skutečně na útěku zastřelen eskortou, která k provedení eskortování dostala rozkaz ode mne. Obvinění proti mně bylo zcela vykonstruované a jediný nepřímý svědek po mnohoměsíčním pobytu tu a "vyšetřování" v Ruzyni projevil souhlas nepravdivě svědčit proti mně. Tento svědek byl ovšem v Ruzyni podroben stejně jako já nezákonným vyšetřovacím metodám. Proto tedy stále platí rozsudek, že jsem podezřelý ze zločinu spoluviny na vraždě, s nímž nemám nic společného a která je výsledkem těch nezákonných metod, které byly tehdy používány při konstruování trestních

obvinění proti čestným, ale nepohodlným komunistům v období kultu osobnosti.

Jsem důstojník justice v záloze. Jsem ovšem i nadále vojenskou správou politicky perzekvován ve více směrech. Předně jsem byl v roce 1951 na příkaz tehdejšího ministra národní obrany Čepičky nezákonně z vojska odstraněn, propuštěn. Moje žádost, kterou jsem ještě v roce 1959 podal na ministerstvo národní obrany, v níž jsem žádal, aby nezákonný propouštěcí dekret z roku 1951 byl zrušen a nahrazen zákonným, je dodnes nevyřízena. Byl jsem v roce 1960 na základě této mé žádosti zavolán do sekretariátu ministra národní obrany, kde mně bylo odpovědnými funkcionáři sděleno, že sice uznávají, že propouštěcí dekret z roku 1951 je nezákonný, mohou ho zrušit, ale že ho nahradí novým propouštěcím dekretem, v němž mohou uvést jako důvod mého přeložení do zálohy je- nom "politickou nespolehlivost", což bude však způsobit v mém dalším zaměstnání kdekoli jen kádrové těžkosti. Když jsem tehdy tyto funkcionáře upozor- nil, že takto vlastně starý nezákonný dekret z doby kultu chtějí nahradit no- vým dekretem stejně nezákonným, odpověděli mně, že jinak nic nemohou dělat. Zno- va jsem písemně žádal ministerstvo národní obrany v roce 1960, aby mé původní žádosti bylo vyhověno a současně důtklivě žádal, aby proti mně uplatňovaná diskriminační a perzekuční prakse přestala. Žádal jsem než to, co odpovídalo skutečné socialistické zákonnosti. Avšak moje žádost zůstala do dnešního dne bez jakékoliv odpovědi.

Jako podplukovník justice v záloze, jsem měl ještě před několika ro- ky mobilizační určení jako důstojník justice, dokonce prokurátorské určení, jak to bylo také uvedeno ve vojenské knížce. Pak před několika léty jsem byl náhle přeřazen z justičního určení do administrativního určení. Když jsem se na vo- jenské správě zeptal, proč se tak stalo a proč jsem nebyl o této věci informo- ván, bylo mně sděleno, že se tak stalo pro politickou nespolehlivost. Jsem tedy v evidenci vojenské správy veden i nadále jako politicky nespolehlivá osoba. Když jsem pak v roce 1963 po obnovení mého členství ve straně žádal vojenskou správu, abych opět byl vrácen do justičního určení, dostalo se mně po dlouhých nechutných jednáních odpovědi, že se tak nemůže stát, neboť "není zájem".

Moje zájmy se přeorientovaly. Studuji dálkově historii, obor mezi- národního dělnického hnutí. Dokončuji velikou historickou práci o perzekuci revolučního dělnického hnutí v Československu v letech 1918-1938. Před léty jsem žádal odpovědné pracovníky sekretariátu ÚV KSČ, aby mně pomohli zajis- tit ukončení práce, kterou jsem dělal vedle svého zaměstnání, které mně posky- tovalo živobytí. Byl jsem odmítnut. Přesto, že se jedná o práci, která ještě u nás a ani v žádné socialistické zemi neexistuje, ani v SSSR, a má velký význam pro výzkum a hodnocení revolučního dělnického hnutí. Když jsem pak nedávno žá- dal pracovníky sekretariátu ÚV KSČ, aby mě doporučili a umožnili se dostat do vědeckého ústavu, abych mohl podle svých nejlepších schopností se skuteč- ným zanícením a zájmem pro věc pracovat v oboru historie, nebyla mně poskyt-

Dne 10.3.1964 jsem navštívil s.Uhliře /Ústřední kontrolní a revizní komise KSČ/ a stěžoval jsem si mu na stav mých záležitostí a nato, že vlastně ve skutečnosti jsem nebyl soudně rehabilitován a požádal o zákrok ve všech směrech. Bylo mně tehdy jím sděleno, že věc přednese v komisi a pak mně sdělí rozhodnutí komise. Při té příležitosti vyjádřil podivení nad tím, že moje úplná soudní rehabilitace nebyla ještě provedena, t.j. že nebylo novým rozsudkem vysloveno zproštění obvinění ze spoluviny na vraždě pro nedostatek skutkového stavu. Tehdy se vyjádřil v tom smyslu, že byl přesvědčen, že se tak již dávno stalo.

Dne 15.5.1964 jsem opět navštívil s.Uhliře, který mně sdělil při té příležitosti toto : Komise projednala mou stížnost a došla k závěru, že pokládá rozsudek z roku 1956 /kde jsem byl zproštěn pro nedostatek důkazů a kde se výslovně říká, že zůstávám i nadále v podezření zločinu napomáhání k vraždě/ za "dostačující", nehodlá ve věci nic podniknout, neboť jsem přece "mohl" tento zločin spáchat / vydat rozkaz eskortě k zastřelení eskortovaného jakoby na útěku/. Proto také mně nepatří žádné finanční odškodnění za více než pětiletou vazbu. A pokud jde o mou stížnost ve věcech týkajících se vojenské správy a zaměstnání, tak na to byla příslušná oddělení ÚV KSČ upozorněna.

Při této příležitosti jsem upozornil s.Uhliře, že toto stanovisko komise je v rozporu se socialistickou zákonností a se stanoviskem strany, neboť buď jsem vinen nebo ne. Není možno tvrdit, že někdo "mohl" spáchat trestný čin. Buď ho spáchal nebo ho nespáchal. Takto by bylo možno kohokoliv na ulici nařknout, že "mohl" také spáchat jakýkoliv trestný čin. Přece strana prohlásila zásadu prezumce nevinny za stěžejní princip socialistické zákonnosti a odsoudila prezumpci viny jako největší zlořád při pokřivení socialistické zákonnosti v období kultu osobnosti. Dále jsem ho upozornil, že když takto jsem podezřelý z těžkého trestného činu, pak bych ani nesměl být členem strany, v níž mohou být jenom lidé čisté a s čistou minulostí. A stejně je tak tomu i s nositeli vyznamenání a řádů. Byl jsem nesmírně vzrušen a rozhořčen, - myslím však, že nikoliv bezdůvodně. Moje sebevědomí je také silně otřeseno, vždyť jsem vlastně podle tohoto pojetí socialistické zákonnosti vlastně potencionální zločinec /"mohl"/ a jako takový bych vlastně nepatřil do strany nejlepších. Proto jsem s.Uhliřovi prohlásil, že jsem tedy připraven dát k dispozici moje členství ve straně a všechna vyznamenání, která jsem obdržel za zásluhy v boji proti fašismu a za budování socialismu. Nato s.Uhliř prohlásil, že moje členství ve straně a držení vyznamenání a řádů je rozhodně slučitelné se stavem, že podle rozsudku z roku 1956 jsem "mohl" spáchat zločin spoluviny na vraždě. Sotva ale popře s.Uhliř, že to není slučitelné s v novinách uveřejněným usnesením ÚV KSČ, že jsem soudně plně rehabilitován.

Postačí zdravý rozum, aby se mohla posoudit otázka, zda v mém pří-

padě mnou vyličený stav je skutečnou rehabilitací nebo nikoliv. Stal jsem se obětí hrubého porušení zákonnosti v období kultu a v nepoalební řadě právě uplatňování zrádné a zločinné teorie prezumce viny. Byl mně prakticky zničen život. Byl jsem dlouhá léta ponižován, bylo šlapáno po mé lidské důstojnosti, moje politická čest byla hnusným způsobem pošpiněna, byl jsem více než 5 let ve vazbě, moje rodinné poměry se rozvrátily, jak to ukázal pozdější vývoj, v mém zaměstnání jsem byl i osobně poškozen. Nezasluhuji si nyní ve jménu stranické spravedlnosti, ve jménu skutečné socialistické zákonnosti a ve jménu socialistického humanismu, aby strana mně skutečně pomohla postavit se znovu na nohy, udělat ze mne znova sebevědomého, čestného a prospěšného občana a budovatele socialistické společnosti? Domnívám se, že se tak již mohlo a mělo stát. Vždyť s. Vybíral mně během jednání o obnovu členství v roce 1963 prohlásil, že vlastně moje členství se mělo již obnovit v roce 1956, když jsem byl z vězení propuštěn, neboť proti mně nebylo námitek. Ovšem nestalo se tak pro odmítavý postoj a zaujatost některých tehdejších odpovědných pracovníků strany.

Patřím k lidem, kteří svou osobní statečnost projevili nikoliv slovy, ale hlavně činy, zejména na frontě. O tom svědčí také moje činnost po roce 1945, kdy jsem v různých funkcích realizoval politiku strany ve velmi ohrožujících a důležitých úsecích tehdy probíhajícího tvrdého třídního boje. Ostatně to také potvrzuje celá řada mých vysokých vyznamenání a řádů /např. sov. Rudá hvězda, čs. Bílý lev atd./, které jsem obdržel v ocenění mých zásluh v boji proti fašismu a za věc socialismu. Nikdy bych nepokládal za něco, co bych měl zapírat, kdybych v únoru 1946 vydal skutečně rozkaz k zastřelení tohoto německého fašistu, pozdějšího amerického špiona. Přece komuniste se za takovou věc, kdyby se stala skutečně, s ohledem na podmínky tehdejšího třídního boje a tehdejší zákonnosti včetně drtinovské justice, nemusel stydět. Jiná je ovšem otázka teoretické správnosti. Ale nedělal jsem to. V žádném případě bych se ani dnes nestyděl, kdybych byl v únoru 1946 za tehdejších podmínek byl vydal příkaz k likvidaci tohoto německého fašisty, novopečeního amerického špiona. Nikdy bych to nezapřel. Ale když se tak nestalo, nelze přece pokládat za socialistickou zákonnost a za rehabilitaci, když i v rozsudku, i před stranou jsem v podezření z vraždy, nelze přece tvrdit, jak to tvrdí komise, že jsem tak "mohl" učinit. Na základě této nesmyslné a škodlivé argumentace, může být kdokoliv na ulici nebo v tramvaji zatčen, držěn 5 let ve vazbě a pak propuštěn s tím, že "mohl" třeba zavraždit svou vlastní prababičku. Buď je jeho vina prokázána nebo není, ale žádné "mohl" !!!

Vážený soudruhu první tajemníku ! Je mně jasné, že jste plně zaprázdňen nejzodpovědnějšími stranickými a státnickými úkoly. Přesto jsem přesvědčen, že mému případu budete věnovat pozornost, poněvadž ve své vysoké funkci jako komuniste rozhodně nestrpíte, aby byla před veřejností znevážně-

na usnesení nejvyššího stranického orgánu. Po přečtení Rudého práva ze dne 22.8.1963 mně blahopřály desítky spolubojovníků z fronty a další desítky soudruhů stranníků, že se mně dostala rozhodnutím ÚV strany úplná rehabilitace a že moje jméno bylo uvedeno mezi těmi, kteří na základě usnesení ÚV KSČ byli plně politicky i soudně rehabilitováni. Jak mám nyní těmto soudruhům vysvětlit, že tomu tak ve skutečnosti není? Dále jsem přesvědčen, soudruhu první tajemníku, že nestrpíte, aby se byť jedinému členu strany stala podobná křivda.

Byla to přece strana, která mě postavila na odpovědná místa po zhodnocení mé předcházející činnosti. Jako každý člověk, mám i já své nedostatky a chyby, a kus práce jsem již také pro věc socialismu vykonal, ale nikdy jsem se nedopustil účasti na tom zločinu, který jsem "mohl" spáchat. Proto také nemohu ani právem zůstat v takovém podezření. Jestliže jsem v nešťastném a překonaném období kultu osobnosti byl tehdy některými stranickými činiteli postaven do světla zločince, obracím se nyní opět na stranu, která mně vrátila členství, s žádostí, aby učinila opatření k realizaci mé skutečné a plné rehabilitace ve všech směrech. Žádám, aby strana upozornila justici, že rozsudek z roku 1956 /t.j. že jsem "mohl" ..../ je nedostačující a v rozporu s politickým hodnocením, které ÚV uveřejnil v tisku. Je nezbytné, aby justiční úřady toto rozhodnutí ÚV braly v úvahu a nově vydaným opatřením odstranily v mém případě poslední zbytek porušení socialistické zákonnosti. Žádám dále, aby strana upozornila vojenskou správu, aby tato rovněž v souhlase s rozhodnutím ÚV odstranila stávající diskriminační opatření vůči mé osobě a zjednala nápravu ve smyslu skutečné socialistické zákonnosti. A pokud jde o moje pracovní zařazení, prosím, aby strana jako u ostatních rehabilitovaných mně pomohla při opatření přiměřeného vědeckého zaměstnání v oboru, v němž jsem se přeškolil a v němž hodlám v budoucnosti pracovat.

Obracím se proto na Vás s plnou důvěrou, že v této mé věci dáte podnět k plné nápravě.

Čest práci!

Dr Karel Vaš, Praha 3, Husitská 30.